

Хижняк М. Н. Особенности развития метафорических значений у глаголов вращения в английском языке / М. М. Хижняк // Science and Education a New Dimension : Philology, I (2). – Issue : 11, Nov. 2013. – p. 96-100.

Хижняк М. Н. Структурно-семантическая и этимологическая характеристика английских глаголов вращения / М. Н. Хижняк // «Научная дискуссия : вопросы филологии, искусствоведения и культурологии» : материалы VIII международной заочной научно-практической конференции. Часть II. (05 февраля 2013 г.). – М. : Изд. «Международный центр науки и образования», 2013. – С. 145-150.

Marx K. J. Usefulness of the Kantian Philosophy : How Karl Leonhard Reinhold's Commitment to Enlightenment Influenced His Reception of Kant / Karianne J. Marx. – Berlin ; Boston : Walter de Gruyter & Co, 2011. – 321 p.

BNC – British National Corpus [Electronic Resource]. – Mode of access : <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

OED – The Oxford English Dictionary. – 2nd ed. – on CD-ROM, R. 3.1. – Oxford : OUP, 2004.

УДК: 81.111'42

КУЛИНА О. В.

(Національний університет Львівська політехніка)

СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ ЖАНРУ ЗАПОВІТУ: НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОВІТІВ 1837-1858 РОКІВ

У статті проаналізовано структурно-типологічні параметри англійських заповітів 1837-1858 років. Класифіковано досліджувані заповіти з урахуванням основних жанрових характеристик. Розглянуто структуру текстів заповітів різних типів.

Ключові слова: структурно-типологічні параметри, жанр, біномна конструкція, заповіт, духовний заповіт, простий заповіт, натуральний заповіт, змішаний заповіт, посвідчення, відкликання, виконавець.

Кулына О. В. Структурно-типологические параметры жанра завещания: на материале английских завещаний 1837-1858 годов. В статье сделано анализ структурно-типологических параметров английских завещаний 1837-1858 годов. Сделано классификацию исследуемых завещаний за главными жанровыми характеристиками. Также статья рассматривает структуру текстов завещаний разных типов.

Ключевые слова: структурно-типологические параметры, жанр, биномная конструкция, завещание, духовное завещание, простое завещание, натуральное завещание, смешанное завещание, свидетельство, отмена завещания, исполнитель.

Kulyna O. V. Structural and Typological Parameters of Last Will and Testament Genre: Based on English Last Wills and Testaments of 1837-1858. The article analyses structural and typological parameters of English Last Wills and Testaments of 1837-1858. The author focuses on the structural peculiarities the studied texts. The following structural components are singled out: title, introduction of a testator, testamentary part, appointing an executor (rix), revocation, and witnessing. Binomial constructions are the characteristic feature of the title of Last Will and Testament and its testamentary part: *will and testament, give and bequeath, give and devise, order and direct*. They strengthen similar or equivalent essentials.

The testamentary part of Last Will and Testament is characterized by the usage of determiner *said*: *said wife, said son, said workshop, said daughter*. A number of Last Wills and Testaments within the given period have spiritual part, in which the testator gives and bequeaths his soul to God. This part starts with a phrase *In the name of God, Amen* with some variations. The types of English Last Wills and Testaments are defined: based on property distribution (simple / natural / of mixed type), based on the instructions of the testator (obligations received from the testator and on condition), and based on the testator's sex. The article also gives introduction to the Acts of the Parliament of England which determine the structure and plot of investigated documents within the given period. Lack of scientific research on Last Wills and Testaments determines the necessity for further research on lexical-and-semantic and lingual-and-pragmatic features of the speech genre of Last Will and Testament.

Key words: structural and typological parameters, genre, binomial construction, Last Will and Testament, spiritual will, simple Last Will and Testament, natural Last Will and Testament, Last Will and Testament of mixed type, witnessing, revocation, executor(rix).

Дослідження мовленнєвих жанрів є сьогодні в центрі уваги комунікативної лінгвістики. Зокрема в межах юридичного дискурсу залишається недослідженим мовленнєвий жанр заповіту. **Метою статті** є аналіз структурно-типологічних параметрів англійських заповітів 1837-1858 років. Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- 1) розглянути законодавчі акти англійського парламенту, які регламентували оформлення досліджуваних документів зазначеного періоду;
- 2) визначити типи англійських заповітів;
- 3) проаналізувати структурні параметри англійських заповітів кожного типу.

Предметом дослідження є структурно-типологічні параметри жанру англійського заповіту. **Об'єктом** дослідження є англійські заповіти 1837-1858 років. Вибір таких часових рамок пояснюється певними законодавчими діями англійського парламенту.

У 1837 р. парламент Сполученого Королівства прийняв Закон про заповіти (The Wills Act) за яким кожна повнолітня особа може заповідати своє майно спадкоємцям. У Акті зазначено, що заповіт можна відмінити (відкликати) за життя заповідача та що він має бути підписаний самим заповідачем та щонайменше двома свідками [Wills Акт 1837]. Положення цього документу дотепер чинні на території Англії та Уельсу.

До 1858 р. заповіти набували чинності за рішенням церковного суду. Їх офіційно затверджували єпархіальні суди тих єпархій, у яких знаходилось майно покійного, а також провінційний суд Кентерберійського архієпископства (прерогативний суд) і Йоркського архієпископства у випадку *bona notabilia*, якщо майно вартістю від £ 5 знаходилось у обидвох єпархіях. Закон судового затвердження (The Court of Probate Act) у 1857 р. передав відповідальність затвердження заповітів світським судам. Було започатковано реєстр затверджених заповітів у Лондоні, а також інші місцеві реєстри. Акт набув чинності в січні 1858 р. [Herber 2004, р. 214].

При підготовці корпусу досліджуваних заповітів було виявлено, що Національний архів Великобританії враховує вищезазначені законодавчі акти і розділяє заповіти на дві категорії: до 1858 року та після 1858 року. Тому в цій статті ми обмежили параметри дослідження 1837-1858 роками і відібрали для дослідження тексти англійських заповітів, які зберігаються у Національному архіві Великобританії [The National archives]. Аналіз корпусу дослідження дозволив запропонувати класифікацію заповітів за низкою параметрів:

1) За способом розподілу майна:

1) **простий заповіт**, який передбачає заповідання всього майна на користь однієї особи або розподіл між чітко визначеними спадкоємцями і в рівних частках без докладного переліку:

a) *I give and devise unto my wife Sarah Smith all that my piece of land in the Lordship of Whissendine and all other my real estate whatsoever to hold to her my said wife her heirs and assigns for ever. Also I give and bequeath unto my said wife all my personal estate and effects of what nature or kind whatsoever I may die possessed of to hold to her for her own use...* (John Smith, 1856) [The National Archives].

б) *... shall be equally divided between my said wife Fanny Innocent and my two sons William Innocent and George Snodin Innocent* (John Innocent, 1838) [The National Archives].

2) **натуральний заповіт**: заповіт, у якому детально визначено, яке майно перейде кожному спадкоємцеві після смерті заповідача. Нерідко перелічуються дрібні та маловартісні предмети, як-от ваза чи предмети одягу.

a) *I give and device unto my niece Mary Ann Downes of No 57 Saint Johns Woode Terrace London all that my copyhold messuage or tenement with the yard garden orchard and buildings thereto belonging situate Langham aforesaid and now in my own occupation... And I give and bequeath unto Richard Henry Hubbard now at Sea the natural son of my late brother Richard Hubbard the legacy of ten pounds to be paid to him by my executors hereinafter named as soon as convenient after my decease.* (Charles Hubbard, 1850) [The National Archives].

б) *I give and bequeath to my nephew Daryl Lupton of Holbeach March in the county of Lincoln laborer the legacy of one hundred pounds. Also I give and bequeath to Ann Almond of Langham aforesaid widow the legacy of ten pounds and all my wearing apparel of every sort and kind. Also I give and bequeath unto the said John Almond the legacy of five pounds and to Frances his wife the legacy of ten pounds. Also I give and bequeath the sum of ten pounds to the treasurer for the time being...* (Ann Lupton, 1850) [The National Archives].

3) **змішаний заповіт**, за яким деяка частина майна заповідається конкретній (им) особі (ам), а позостала частина спадщини представлена у вигляді конкретного переліку грошових сум чи матеріальних цінностей (рівних предметів) розподіляється серед інших спадкоємців на пропорційній основі або довільно. До прикладу:

a) *I do give and bequeath all that copyhold tenement with the land adjoining thereto (being an acre or thereabout more or less situate in the aforesaid parish of Langham) to my eldest son John Williamson who shall permit...and I do also give to the aforesaid John Williamson the whole of my stock in trade farming impliments household furniture and all my singular effects whatsoever and wheresoever for his sole use and benefit...I do give and bequeath the following legacies to my children which shall be paid within twelve months after my disease To my eldest daughter Mary Grey of Burton Lodge in the county of Leicester I give the sum of five pounds to my son William Williamson I give the sum of five pounds to my daughter Sarah Williamson I give the sum of five pounds to my daughter Elizabeth Williamson I give the sum of ten pounds and to my youngest son Francis Williamson I give the sum of five pounds (Francis Williamson, 1852) [The National Archives].*

б) *I give and bequeath unto Ann my beloved wife all my personal property ... I give unto my daughter Ann the wife of Samuel Sharp the sum of ten pounds to be paid in the following manner, viz. two pounds ten shillings yearly for four years... my further will is that the said ten pounds shall be equally divided among her children as they respectively attain the age of twenty one years each share and share alike (James Hubbard, 1846) [The National Archives].*

II) За характером розпоряджень заповідача:

1) **заповіт з покладанням на спадкоємців певних обов'язків**, у якому передбачено, що заповідач зобов'язує спадкоємця вчинити певні дії немайнового характеру, а саме: організувати похорон заповідача, здійснити розпоряджатися певними речами заповідача, призначити опіку над кимось тощо. Наприклад:

a) *... and to the intend that the said William Fowler do and shall allow my beloved mother Elizabeth Williamson that which he may think proper and sufficient for her maintenance during her natural life (Christopher Williamson, 1839) [The National Archives].*

б) *... and my body I recommend to the earth to be buried in decent Christian burial (James Hubbard, 1846) [The National Archives].*

2) **заповіт з умовою**, у якому заповідач вказує, що спадкування здійснюється за наявності умови або спадкоємець позбавляється права на спадкування.

Ця умова може бути як пов'язана, так і не пов'язана з поведінкою спадкоємця (наприклад, проживання у визначеному місці, народження дитини, здобуття освіти, досягнення повноліття). Наприклад:

a) *And in case any or either of them shall happen to die under age unmarried and without lawful issue and before their shares shall become payable then I give the share or shares of him her or them so dying unto and equally between the survivors or survivor if more than [one] share and share alike and if but one then to such only surviving child... (Edward Hubbard, 1852) [The National Archives].*

б) *...and apply the same for the benefit of my affectionate wife Mary Hayes for and during such part of her natural life as she shall continue my widow for the benefit of herself ...and after the death or marriage of my said wife then I give and bequeath all my said personal estate and effects unto equally between my three children (Robert Hayes, 1852) [The National Archives].*

III) За статтю заповідача.

Більшість заповідачів досліджуваного періоду є чоловіками. Лише незначну частку становлять жінки. Усі заповіти заповідачок-жінок мають ідентичний початок: *This is the Last Will and Testament of me [name] in the country of [name] widow*. Лише один заповіт у нашій базі даних цього періоду не вказує на статус вдови (*Ann Lupton, 1850*) [The National Archives]. Отже, укладання заповіту жінкою майже завжди вказувало на її вдівство.

Узагальнене представлення типів заповітів подано на Рис. 1.

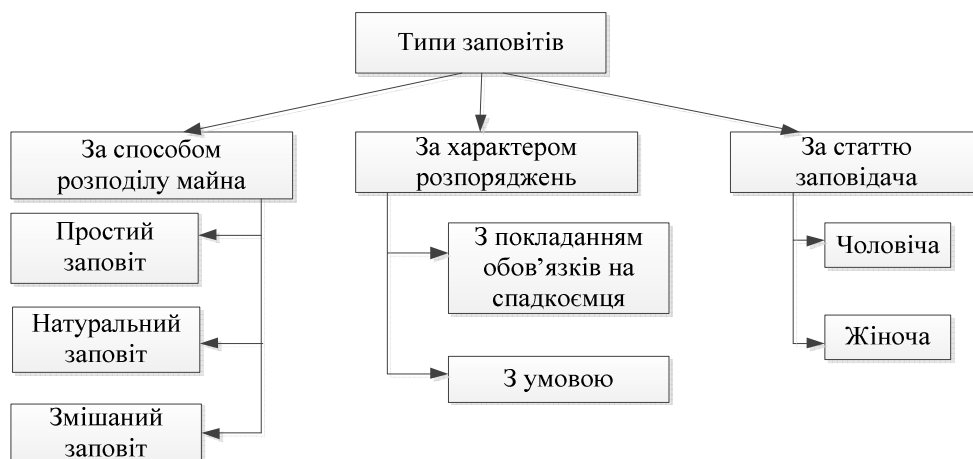

Рис. 1 Типи англійських заповітів 1837-1858 років

Всі досліджені англійські заповіти мають типову структуру: назва, представлення заповідача, заповідання, відкликання попередніх заповітів (якщо були), призначення виконавця та посвідчення [дет. див.: Кулина, с. 64].

Структура англійських заповітів 1837-1858 років подана на Рис. 2.

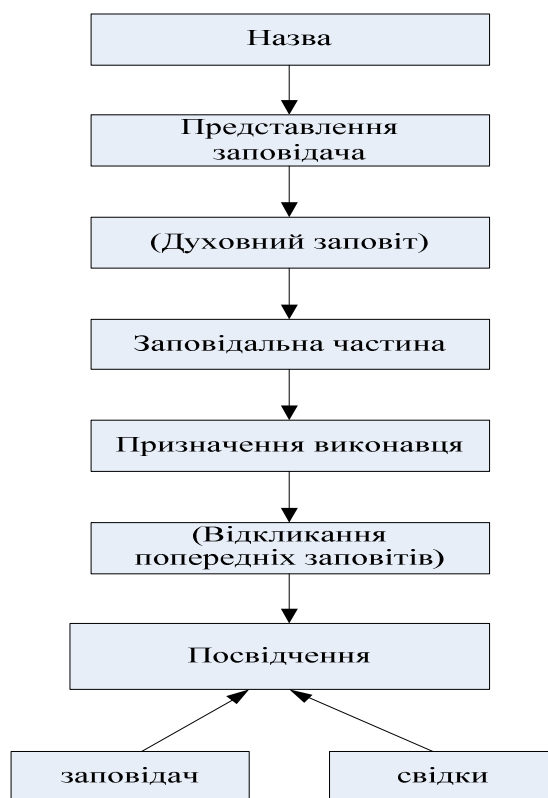

Рис. 2 Структура англійських заповітів 1837-1858 років

Аналіз заповітів 1837-1858 років засвідчує, що всі вони мають однакову назву “Last Will and Testament”. Назва вперше почала використовуватись у 16 столітті [Sneddon 2011, р. 694]. “Will” відносили до нерухомого майна, “Testament” – до особистого майна [Sneddon 2011, р. 694; Ferland]. Фактично, ці іменники є синонімами: “Will” походить з староанглійської *will, willa* та означає «воля, бажання, заповіт, ціль, інтерес, прохання», а “Testament” – його латинський синонім *testamentum*, який утворився у 13 столітті і позначав «заповіт, розпорядження на випадок смерті». [Online Etymology dictionary].

Карен Снедон спростовує таке пояснення і зазначає, що назва з двох слів утворена для милозвучності, а додаток до назви слова “last” вказує радше на важливість документу, ніж на те, що заповіт є остаточним [Снедон 2011, с. 695]. Не можна погодитись з К. Снедоном, оскільки назва належить до біномних конструкцій, які часто зустрічаються у мові права. Такі конструкції представлено послідовністю двох слів чи словосполучень, які належать до однієї граматичної категорії, мають семантичну спорідненість та з'єднані сполучниками *and* чи *or*. М. Густафсон поділяє такі конструкції на синонімічні (*last will and testament*), антонімічні (*in person or by proxy*) та комплементарні (*shoot and kill*) [Густафсон 1984, с. 133].

Н. Андрейчук поділяє ці конструкції на доповнювальні та підсилювальні і вважає, що вони є засобом втілення логічної аргументації і відображають прагматичну настанову забезпечити переконаність у точності та детальності актованого [Андрейчук 2013, с. 263-264]. Доповнювальні конструкції відображають усталене поєднання різних сутностей (*bodies and goods, credit and profit, form and effect*) та зустрічаються не часто. Підсилювальні конструкції зустрічаються значно частіше і поєднують близькі або рівноцінні сутності (*authority and power, good and loving, prisoners and persons arrested, true and faithful*).

Таким чином *will and testament* є доповнювальна бінарна конструкція. Слово *last* вказує на прикінцеву волю заповідача, а не на те, що заповіт є остаточним.

Тексти англійських заповітів досліджуваного періоду містять два типи представлення заповідача:

a) *This is the last will and testament of (me) [name of the person] of [place] in the county of [area]* з деякими варіаціями: *This is the last will and testament of me John Almond the country if Rutland* (John Almond, 1855), *This is the last Will and Testament of me William Almond of Langham in the county of Rutland grazier made this eleventh day of December one thousand eight hundred and forty* (William Almond, 1841), *This is the last will and testament of me John Innocent of Langham in the county of Rutland Miller and Baker made this twenty ninth of June in the year of our Lord one thousand eight hundred and thirty one* (John Innocent, 1838) [The National Archives].

б) *In the name of God, Amen ... I [name] of [place] in the county of [area] ...: In the name of God Amen The sixth day of March one thousand eight hundred and thirty seven I George Fowler of the parish of Langham in the county of Rutland* (George Fowler, 1846), *In the name of God Amen I James Hubbard the elder of the parish of Langham in the county of Rutland farmer and grazier* (James Hubbard, 1846), *In the name of God Amen. This is the last will and testament of me Francis Williamson of Langham in the county of Rutland farmer* (Francis Williamson, 1852) [The National Archives].

Заповідальна частина заповітів зазвичай розпочинається з біномної конструкції, яка вводить в дію передачу майна. Це можуть бути підсилюванні структури: *I give and bequeath, I give and devise, I give devise and bequeath, I order and direct, I give and recommend*:

a) *First I order and direct that all my past debts and funeral expenses to be paid as soon as conveniently may be after my decease out of my personal estate* (Francis Williamson 1852) [The National Archives].

б) *First I give and bequeath unto my beloved son George Fowler the sum of five pounds* (George Fowler, 1846) [The National Archives].

Окремі заповіти мають духовну частину. Перш ніж перейти до воєвьявлення, заповідач заповідає свою душу Богові: *First I commend my soul into the hands of Almighty God* (Christopher Williamsom, 1839) [The National Archives]. Оскільки досліджувані заповіти могли бути скасовані або змінені заповідачем у будь-який момент до його смерті, то низка цих заповітів має відкликалаьну частину, наприклад:

a) *And I do hereby utterly disallow revoke and annul all and every other former testaments wills* (George Fowler, 1846) [The National Archives].

б) *I hereby revoke and make void all former wills by me at any time heretofore made* (Ann Hubbard, 1840) [The National Archives].

в) *And lastly I rescind all former wills* (Charles Hubbard, 1850) [The National Archives].

г) *I do hereby declare that all other wills which may have been made by me to be considered null void* (Francis Williamson, 1852) [The National Archives].

Варто зазначити, що заповідальна частина у більшості заповітів знаходиться у кінці тексту. Проте, деякі заповіти мають її на початку тексту. Оскільки в Англії майно спадкодавця спочатку переходить по праву довірчої власності до так званого «особистого представника» померлого (виконавця заповіту), який передає спадкоємцям лише частину спадщини, що залишилася після розрахунків з кредиторами, то у досліджуваних заповітах виділяється такий компонент як призначення виконавця:

а) *I do appoint my dear wife Ann Mantle sole executrix* (William Mantle the elder, 1837) [The National Archives].

б) *I appoint the said wife and son George joint executrix and executors of this my last will* (William Snodin, 1855) [The National Archives].

Відповідно до закону про заповіти 1837 року вони повинні бути підписані спадкодавцем власноручно і посвідчені не менш ніж двома особами [закон, 1837].

Розглянемо найтипівіші форми посвідчення воєвиявлення тестатора:

а) *I have hereunto set my hand this thirteenth day of May in the year of our Lord one thousand eight hundred and forty three signed by the said John Almond* (John Almond 1855) [The National Archives].

б) *In witness whereof I have hereunto set my hand to the first sheet and my hand and seal to this last sheet this day and year above written* (George Fowler 1846) [The National Archives].

в) *In witness whereof I the said Thomas Shuttlewood have to this my will contained in two sheets of paper set my hand the day and the year above written* (Thomas Shuttlewood 1848) [The National Archives].

г) *In witness whereof I Francis Williamson the testator aforesaid do hereby affix my hand and seal this twenty second day of June in the year of our Lord one thousand eight hundred and fifty two* (Francis Williamson 1852) [The National Archives].

Представлення заповідача та заповідальна частина заповітів характеризується вживанням детермінатора *said: said wife, said son, said workshop, said daughter*.

Найтипівішими шаблонами посвідчень заповітів свідками є:

а) *in the presence of us who in his present at his request and in the presence of each other have hereunto set our names as witnesses* (William Almond, 1841), [The National Archives].

б) *in the presence of us present at the same time who in his presence at his request and in the presence of each other have hereunto subscribed our names as witnesses* (Philip Hayes, 1855) [The National Archives].

в) *Signed sealed and delivered in the presence of us who have hereunto attached our names and who hereby certify that to the best of our knowledge and belief the testator at the same time of such signing was of sound mind and we also certify that the interlining in the sixteenth line of the second page was made prior to the said signing* (Francis Williamson, 1852) [The National Archives].

Висновки. У статті виокремлено основні типи англійських заповітів 1837-1858 років: за способом розподілу майна (простий заповіт, натуральний заповіт та змішаний заповіт), за характером розпоряджень заповідача (з покладанням на спадкоємців обов'язків та з умовою), за статтю заповідача. Визначено структурні параметри англійських заповітів і виявлено, що їхня структура не залежить від типу. Усі заповіти зазначеного періоду мають типову структуру: назва, представлення заповідача, заповідання, відкликання попередніх заповітів (якщо були), призначення виконавця та посвідчення.

Результати і перспективи подальшого дослідження. Зважаючи на брак наукових розробок, предметом яких є заповіти, наголошуємо на доцільності проведення подальших лексико-семантичних і лінгво-прагматичних особливостей цього мовленнєвого жанру.

Література

- Андрейчук Н. І. Життєвий світ англійця кінця XV-початку XVII століть у вимірі інституційного дискурсу (лінгвoseміотичний аналіз) : дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Надія Іванівна Андрейчук. – Одеса, 2013. – 396 с.
- Кулина О. В. Конститутивні ознаки англomовного мовленнєвого жанру заповіту / О. В. Кулина // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. – 2016. – Вип. 21. – С. 62-65.
- Herber M. Ancestral Trails : The Complete Guide to British Genealogy and Family History / Mark Herber. – Sutton Publishing, 2004. – 765. p.
- Gustafsson M. The Syntactic features of Binominal Expressions in Legal English / Maria Gustafsson // An Interdisciplinary Journal of Language, Discourse and Communication Studies. – Vol. 4, Issue 1-3. – 1984. – P. 124-142.
- Ferland C. What is the meaning of Last Will and Testament? – [Електронний ресурс] / Currie Ferland // Режим доступу : <http://info.legalzoom.com/meaning-last-testament-3948.html>.
- Online Etymology dictionary – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.etymonline.com/index.php?term.
- Sneddon K. J. In the name of God, Amen : language in the Last Wills and Testaments / Karen J. Sneddon // Quinipiac Law review, 2011. – Vol. 29. – P. 665-727.
- The National archives – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nationalarchives.gov.uk>.
- Wills Act 1837 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nzlii.org/nz/legis/consol_act/wa1837121.pdf

УДК: 811.111:81'37

ЛИТВАК С. Я.

(Приватний класичний університет)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ РАЗЛИЧНЫХ УРОВНЕЙ ЯЗЫКОВОЙ СТРУКТУРЫ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА)

В статье проанализировано взаимодействие различных уровней языковой структуры на материале английского языка.

Ключевые слова: взаимодействие, уровень языковой структуры, семантика, грамматическая категория, категориальная мера.

Литвак С. Я. Теоретико-методологічний аналіз взаємодії різних рівнів мовної структури (на матеріалі англійської мови). У статті проаналізовано взаємодію різних рівнів мовної структури.

Ключові слова: взаємодія, рівень мовної структури, семантика, семантична категорія, категориальна міра.

Litvak S. Theoretical and Methodological Analysis of Interaction Between Structure Levels of the English Language. The article aims at providing a comprehensive analysis of interaction of different language structure levels. The results obtained demonstrate the interaction of morphological and lexical semantics, syntactic and lexical semantics, morphological and syntactic semantics

The influence of morphological semantics upon lexical one is manifested in partial lexicalization of some morphological forms (e. g.: teas, steels; waters, sands).

The influence of syntactic semantics upon lexical one is manifested in dependence of word's lexical meaning on the syntactic model of the sentence (e. g. different meanings of the verb "to sell" in the constructions NVN and NVD. He sells the book - The book sells well); on the other hand, lexical meaning of words may influence the syntactic relations between the components of identical syntactic structures (e. g. John is eager to please - John is easy to please). The lexical meaning of the word may also depend on its syntactic function (e. g. the use of the verb "to go" in the Continuous form with the infinitive of another verb, where the verb "to go" is a component of the complex verbal predicate, expressing a future action: It is going to rain).

The interaction of morphological and syntactic semantics is manifested in the fact that the change of the morphological form of the verb may cause the change of the syntactic structure of the sentence (e. g. John gave a book - John was given a book).

The article also presents the results of researching the influence of lexical semantics upon functioning grammatical categories of aspect, correlation and voice. The data obtained show that the functioning of these categories depends on the group semantics of verbs and the corresponding sublanguage.

Key words: interaction, language structure level, semantics, grammatical category, categorical rate.

Уже более полувека многими исследователями высказывается мысль о взаимодействии различных уровней языковой структуры. При этом, как правило, речь идет о воздействии лексической семантики на функционирование грамматических (точнее, морфологических)